



מאבק הקומוניסטים

עמ' 7

באיראן

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדרכ

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 26 / 2 ביולי 2025



צילום: יוסי אלוני / פלאש 90

מי משלם את

מחיר המלחמה

עמ' 4, 6



טראמפ מקדם חזון סעודי במזה"ת

עמ' 8



פוסלים

את קול

השוויון

והשלום

עמ' 3, 5

ישראל כפיון אמריקאי במזרח-התיכון

"ישראל תמיד הייתה בסיס אמריקאי במזרח התיכון. לא בר החלפה, אך בהחלט בר הקרבה. ישראל היא פיון כרגע במשחק גדול בהרבה ממנה, ולמרבית הצער, אנחנו החיילים הפשוטים. זאת מדיניות החוץ האמריקאית לאורך ההיסטוריה. בצ'ילה, במצרים, בניקרגואה. זאת התבנית: שליט מוחלש. שליטה אמריקאית ממרחק, מינום נפגעים אמריקאים, מקסימום שליטה עולמית באמצעים דיפלומטיים ובאמצעות אזרחים זרים, כי מלכה יש רק אחת: אמריקה".

ליאת אלקיים, "הארץ", 19.6



מכתבים למערכת

פליטים בעת מלחמה

הימים הקשים שעברו על כולנו – אזעקות, ריצה למקלטים, דאגה ומתח בלתי פוסקים לשלום יקירינו, היעדר שינה – חייבו חוסן אישי וקהילתי. עבור קהילת מבקשי המקלט והפליטים, שגם בימים שבשגרה חיה בהדרה ובחוסר ביטחון – זו הייתה תקופה מטלטלת במיוחד.

עוד לפני המלחמה באיראן, רבות ורבים מהם חיו כאן במשך שנים בתנאי עוני והדרה ובלי כל רשת ביטחון ממשלתית. כאשר נחתו טילים בשכונות בהן הם מתגוררים והם נדרשו להתפנות מבתיהם; כאשר איבדו את מעט הביטחון שידעו – הם נותרים מאחור, שוב, מחוץ למעגלי הסיוע וההגנה.

רבים חיים במבנים ישנים, צפופים וללא מיגון בסיסי. קיבלנו פניות ממשפחות שנפגעו ישירות, שבתיהן נהרסו או שהן פוננו, אך נותרו ללא מענה מהמדינה. בצד החשש התמידי מהטילים, אנחנו שמענו גם עדויות כואבות על גילויים של אפליה ושל גזענות ושל מניעת גישה למקלטים, גם ברגעים שבהם כולנו אמורות להיות ביחד. מול כל אלה אנו רואות שוב גילויי סולידריות של קהילת הפליטים עם כלל החברה הישראלית והתארגנויות מקומיות של אחווה ושותפות גם בזמנים קשים אלה.

גם בימים האלה, אנחנו בא.ס.פ. פועלות ללא הפסקה. פתחנו קו סיוע טלפוני חדש, הרחבנו את שעות קבלת הקהל, תרגמנו מידע מציל חיים, חידשנו את מפגשי הזום הקהילתיים. אנחנו מספקות תמיכה נפשית ורגשית ומקדמות חוסן בקהילה, מסייעות למשפחות שנפגעו באופן ישיר, לרבות משפחות שאיבדו את ביתן.

במקביל, אנחנו פועלות מול מוסדות המדינה והרשויות המקומיות. בין היתר בפעולות סנגור הקשורות בהיעדר מיגון, בצפיפות במקלטים ובהנגשתם לאנשים עם מוגבלויות. בשותפות עם מרכז אדווה וארגונים נוספים קידמנו בוועדת הפנים בכנסת דיון דחוף בנושא: פערי מיגון בקרב אוכלוסיות מוחלשות בישראל – כל זאת כדי לדאוג שאף אחד ואחת לא יישאר מאחור.

אבקש להביע תודה והערכה גדולה לצוות ולמתנדבי א.ס.פ., הפועלים ללא לאות במסירות ורגישות, כדי לתת מענה לקהילה – גם כשהמציאות סוגרת מסביב. בזכותם ובזכותן, קהילות הפליטים בישראל לא נותרות לבד.

עו"ס טלי אהרנטל, מנכ"לית א.ס.פ.

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102



דברים בשם אומרם

ביביסט יצא מהארון

"ערב ההתקפה המוצלחת שלנו באיראן (לפני 12 יום) טראמפ ואנשיו חזרו ואמרו, כחלק מתוכנית ההטעיה, שהם מתנגדים לתקיפה ישראלית. פרשני השמאל הקיצוני חגגו בטלוויזיה: "לא תהיה התקפה, אין סיכוי", ועד עכשיו לא התנצלו. גם היום, בלי בושה, הם ממשיכים לטעון שכל המדינה טועה ורק הם רואים את האור. מצחק לשמוע אותם אומרים שתוכנית הגרעין של איראן איננה ניתנת לחיסול, שהפצצות בנות ה-13.5 טונות רק שרטו את פני השטח, שאין פגיעה ממשית בטילים, ושחיסול צמרת הצבא, משמרות המהפכה ומדעני הגרעין אינו אפקטיבי. הם רואים באיראן חברת כבוד במסדר הצדקה של אמא תרזה, ואת ישראל כמחרחרת מלחמה. המציאות לא עושה עליהם כל רושם".

נחמיה שטרסלר, "הארץ", 24.6

אסור גם לצפות באל-ג'זירה

"אם אתם רואים שידור של אל-ג'זירה - תדווחו מיד למשטרה. זה לא חוקי!"

השר לביטחון פנים איתמר בן גביר

באינסטגרם, 19.6

המחיר הכבד של משפחת נתניהו

"ראש הממשלה בנימין נתניהו הגיע לבית החולים סורוקה בבאר שבע, שנפגע ישירות מטיל ששוגר מאיראן, ואמר בהצהרה לתקשורת כי 'עם ישראל כולו משלם מחיר. יש מחירים אישיים, אנשים נפגעו, משפחות שכלו יקירים. כל אחד מאיתנו נושא מחיר אישי, וזה לא פסח על המשפחה שלי - פעם שנייה שבני אבנר מבטל חתונה עקב איומי טילים. זה מחיר אישי גם לארוסתו, ואני חייב להגיד שרעייתי היקרה היא גיבורה, והיא נושאת מחיר אישי'".

רוני שינר, "וואלה", 20.6

תפילה למען דונלד ג'ון בן מריאן

"למרות איסור ההתקהלות, ראש הממשלה נתניהו ביקר בכותל המערבי, שם, נשא תפילת הודיה מיוחדת, אותה תיקנו בקרן למורשת הכותל, וכותרתה: 'תפילה לשלום נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ'. בתפילה נאמרו דברי שבח לנשיא על שעמד לצד עמנו. בין היתר נכתב: 'נשא למעלה את נשיא ארצות הברית מר דונלד ג'ון בן מריאן בעבור שלקח על עצמו לגרש את הרוע והחושך מהעולם ועמד לימין ישראל והעם היהודי'".

אתר "כיפה", 24.6



מפגינים נגד הדחת ח"כ איימן עודה מול הכנסת (צילום: זו הדרך)

הממשלה חותרת לפסילת הקול הערבי

לנחם אותי ואתם, חברי הכנסת של הימין – לא באתם לבית שלנו". בעקבות דבריו, יו"ר הוועדה אופיר כץ (הליכוד) הוציא אותו מהשיבה.

היועצת המשפטית של הכנסת, עו"ד שגית אפיק, טענה בדיון כי אין מספיק ראיות המצדיקות את הדחתו של עודה. כן אין גם בסיס משפטי חזק מספיק כדי שההדחה תעמוד במבחן בג"ץ. "כיוון שענייננו בהתבטאות בודדת, כבר מטעם זה ניתן לטעון שהבקשה לא מבוססת על מאסה משמעותית של ראיות ברורות לתמיכה במאבק מזוין, לדומיננטיות של תמיכה זו או לכך שחבר הכנסת עודה פועל למען הגשמת התמיכה באופן ממשי ועקבי. אף מעניין זה כשלעצמו עולה ספק אם די בה כדי לבסס את קיומה של העילה", אמרה.

במהלך הדיון על ההדחה, נערכה מול הכנסת הפגנה בהשתתפות מאות יהודים וערבים נגד הרדיפה הפשיסטית. ההפגנה התקיימה ביוזמת שותפות השלום ובהשתתפות בולטת של פעילי חד"ש, מק"י, תנ"י והכווחות המתנגדים לכיבוש ולמלחמה. בין המשתתפים בלטו יו"ר ועדת המעקב מוחמד ברכה, חברי הכנסת לשעבר ד"ר חנא סוויד וד"ר דב חנין (חד"ש), ויו"ר בל"ד, ח"כ לשעבר סמי אבו שחאדה.

הבעיה היא האידאולוגיה של העליונות היהודית

ביום הדיון בהדחה נערכה בחיפה עצרת נוספת לתמיכה בח"כ עודה. העצרת, שנקבעה להתקיים בחצר בית הקפה "משתלת המושבה", הועתקה לרחבה ציבורית במושבה הגרמנית לאחר שבעל העסק ספג איומים מהימין הקיצוני. "הבעיה העיקרית היא באידאולוגיה של העליונות היהודית", אמר איימן עודה בעצרת. "אנחנו לא זנו כהוא זה מהעמדות ההיסטוריות הנכונות שלנו. מי שזו הכנסת הפשיסטית הנוכחית. הפוליטיקה הישראלית זוהי ימינה עד לפשיזם. אנחנו עומדים איתנים".

עוד אמר עודה למאות משתתפי העצרת הערבים והיהודים: "הפשיסטים והגזענים לא מאמינים שיש עם פלסטיני, לא מאמינים שיש כיבוש, לא מאמינים שיש זכות לעם הפלסטיני להיאבק בכיבוש". עודה קרא "לחלקים מהאופוזיציה שמשתפים פעולה עם הימין הפשיסטי" לחזור בהם. בסיום דבריו הדגיש: "עמדות אנושיות מחפשות את האינטרס האמיתי של שני העמים – לחיות בשלום. היש דבר יפה יותר מהשלום? לחיות בשוויון, בדמוקרטיה ובצדק חברתי – יש דבר יותר טוב מזה?".

א. בן יאיר

בתמיכת רבים מהאופוזיציה, אישרה השבוע (30.6) ועדת הכנסת לקדם את הדחתו של ח"כ איימן עודה, יו"ר סיעת חד"ש-תע"ל (ר' עמ' 5). זאת בעילה של ציון בו הביע שמחה על שחרור חטופים ישראלים ואסירים פלסטינים. 14 חברי כנסת הצביעו בעד ההדחה ושניים בלבד התנגדו: וליד טאהא (רע"ם) ואחמד טיבי (תע"ל). חברי הכנסת מירב בן ארי ובוועז טופורובסקי (יש עתיד) לא נכחו בהצבעה, אך כל נציגי המחנה הממלכתי, ישראל ביתנו ויש עתיד שנכחו – תמכו בהדחה. ההחלטה עברה לדיון במליאת הכנסת – שם נדרש רוב של 90 חברי כנסת לאישורה.

לאחר ההחלטה אמר איימן עודה: "האופוזיציה חצתה היום קו אדום. במקום להיאבק בממשלת הכהניסטים – היא שיתפה איתה פעולה בריסוק המרחב הדמוקרטי. כמה מהם שונאים אותנו יותר ממה שהם אוהבים את הדמוקרטיה. זו לא אופוזיציה – זו קואליציה בתחפושת. וזו גם החתימה הסופית על חוק הלאום". עודה הוסיף: "הם רוצים להכניע את מערכת המשפט, להשתיק קולות ביקורתיים, ולהפוך את ישראל לדיקטטורה משיחית. היום זה אני – מחר זה אתם. כל מי שיעז להתנגד יהיה הבא בתור". יו"ר מפלגת הדמוקרטים, יאיר גולן, אמר כי ההחלטה בדבר הדחה היא "עוד ניצחון לממשלה הלאומית-קיצונית על ישראל הבטוחה והדמוקרטית". גולן הוסיף: "הבוקר זה איימן. אחר הצהריים זה תאגיד השידור. מחר זו היועצת המשפטית. מחרתיים – אתם. תתעוררו".

מופע גזעני מובהק

ישיבת ועדת הכנסת שדנה בהדחת עודה, בדומה לישיבה הקודמת בנושא שנערכה בשבוע שעבר, הייתה מופע גזעני מובהק. חברי הכנסת מהימין התחרו ביניהם בהשתלחות ובהסתה בוטה נגד ח"כ עודה. ח"כ אושר שקלים (הליכוד) ירד נמוך יותר מחבריו לסיעה כשאמר: "איימן עודה הוא תומך טרור. אם רק הייתה לו הזדמנות – הוא היה יורה לי בראש כדי להרוג אותי". ח"כ אביחי בוארון (הליכוד) הודה בפה מלא: "בקשת ההדחה היא נגד ח"כ עודה וכל מה שהוא מייצג, ולא רק בגלל הציון שפרסם לפני חמישה חודשים".

במהלך הישיבה, סגן יו"ר הכנסת ח"כ ניסים ואטורי (הליכוד) כמעט תקף פיסית את ח"כ עופר כסיף (חד"ש) בעת שהאחרון הוצא החוצה בהוראות יו"ר הוועדה. רק בהתערבות סדרני הכנסת נמנעה אלימות. לאחר המהומה התחדש הדיון. דני אלגרט, שאחיו איציק אלגרט נרצח בשבי חמאס, אמר: "באתי להגן על ח"כ איימן עודה ועל עמדותיו. ח"כ עודה בא

מתווה הפיצויים של האוצר פוגע במאות אלפי עובדים

דורשים תשלום שכר מלא

בפורום קראו להסדרת התשלום גם לעובדים חיוניים. הם קראו להנחות לעובד חיוני שעבד, אולם מפאת אזהרה או מחסור בתחבורה ציבורית אחר: לא יופחתו שעות מעבודתו ויקבל תשלום מלא כאילו הגיע בזמן. עובדים חיוניים שעבדו קודם בחצי משרה ובמלחמה נדרשו לעבוד משרה מלאה, יש לפצותם בגין השעות מעבר למשרתם כשעות נוספות בהקשר זה, החלה השבוע הפצת **כרוז של חד"ש עובדים** ובו הדרישה לתשלום שכר מלא. בכרוז נכתב: "עם הכרזתה של הפסקת האש, קמו מאות אלפי עובדים לבוקר ללא אזהרות, אך גם ללא שכר. מצב זה מקשה עוד יותר במציאות שממילא רוויה קשיים, מצוקות והוצאות. אובדן השכר נובע מכך שהממשלה, שפתחה במתקפה צבאית יזומה, הורתה במקביל על סגירת מקומות עבודה 'לא חיוניים'".

חד"ש מדיני: "כפי שהממשלה מכסה הוצאות של אנשים שביתם ורכושם נפגעו עקב המלחמה – כך עליה לפצות את כל העובדים שהכנסתם נפגעה עקב אותה מלחמה, ולשלם לעובדים עבור כל ימי ההשבתה הכפויה. אנו דורשים להסדיר חובה זו בהסכמים קיבוציים ואף בחקיקה, כדי שבעתיד תיקח כל ממשלה בחשבון חובה זו, במסגרת שיקוליה לגבי 'ציאה למלחמה יזומה'".

משרד האוצר פרסם (27.6) את תזכיר חוק התוכנית לסיוע כלכלי בעקבות המלחמה שישיראל נגד איראן, המתמייחסים להקלות בזכאות לדמי אבטלה וכן לתוכנית הסיוע לעסקים. על פי תזכיר החוק העוסק בהקלות בדמי אבטלה, עובדים שהמעסיק הוציא אותם לחל"ת (חופשה ללא תשלום) לתקופה של 12 ימים, בין ה-13 ל-24 ביוני בלבד, יהיו זכאים לפיצוי חלקי – בכפוף לעמידתם ביתר תנאי הזכאות. בנוסף נקבע כי שכר שעבד עד יום עבודה אחד בתקופת 12 ימי החל"ת – לא יראו זאת כהפסקה ברצף ימי החל"ת, גם אם קיבל שכר בעד אותו יום עבודה.

עוד מוצע בתזכיר לקצר את תקופת האכשרה המזכה בדמי אבטלה לשישה חודשי עבודה מתוך 18 החודשים האחרונים, במקום 12 חודשים. כמו כן, בוטלה החובה לנצל את ימי החופשה הציבוריים טרם זכאות לדמי אבטלה בחל"ת. נקבע כי דמי האבטלה ישולמו לעובדים בחל"ת החל מהיום הראשון, ולא לאחר 5 ימי אבטלה כנהוג בשגרה.

תזכיר החוק מסדיר גם את זכאותם של עובדים בני למעלה מ-67 שהוצאו לחל"ת ל"מענק הסתגלות מיוחד", שיעמוד על 75% משכר עבודתם ועד 134 שקלים ליום – זאת כיוון שאינם זכאים לדמי אבטלה. עוד מוצע לתקן את חוק עבודת נשים, באופן המבהיר כי נשים שחזרו מתקופת לידה והורות ושנעדרו מעבודתן בתאריכים שבהם חלו ההנחיות המגבילות של פיקוד העורף, עשו זאת בשל הוראות חוק ההתגוננות האזרחית, ולכן אין לראות ביציאתן לחל"ת בתקופה האמורה פגיעה בחוק האוסר על פגיעה בהיקף משרתן. עם זאת, תקופת החל"ת לא תובא במניין 60 הימים שבהם הן מוגנות מפני פיטורין – והיא למעשה תוארך בהתאם למספר הימים שבהם שהו בחל"ת. יצוין שתזכיר החוק אינו נותן מענה לקבוצות עובדים גדולות. על כן, בין השאר, נהגי התחבורה הציבורית המאוגדים בכוח לעובדים הכריזו סכסוך עבודה בדרישה לקבל שכר מלא על היעדרות מאונס מעבודתם.

דורשים פיצוי לעובדים השעתיים

בעקבות פרסום תזכיר החוק, פנה הפורום למאבק בעוני לממשלה מחשש שעובדים רבים לא יקבלו משכורת מלאה. לדברי הפורום, מתווה הפיצוי לעובדים של שר האוצר בצלאל סמוטריץ' בעקבות המלחמה שפתחה ישראל נגד איראן, ושזכה לתמיכת ההסתדרות והמעסיקים, יפגע במאות אלפי עובדים. חמור מכך, תשלום הפיצוי למעסיקים אינו מותנה בהוכחה ששולם מלוא השכר לעובדים, לרבות עובדים שעתיים.

הפורום מציע לדרוש מהמעסיק להוכיח כי העובדים המשתכרים עד השכר הממוצע במשק קיבלו שכר מהמעסיק, ורק אחר כך להעביר לו תשלומי ביטוח לאומי. בפורום הוסיפו כי התוכנית למשק מבוססת על הוצאת עובדים לחל"ת, ולכן יקבלו העובדים רק 70% ממשכורתם.

לדברי הפורום, לעובדים שעתיים, שהמעסיק פשוט לא זימן לעבודה, חייב להיות פיצוי, שכן אלה העובדים המוחלשים ביותר במשק הקפיטליסטי הישראלי. הורים לילדים שנאלצו לקחת חופשה וניצלו את הימים הציבוריים, יידרשו לקחת חופשה לטיפול בילדיהם בקיץ על חשבונם.

60 שנה ל'זו הדרך'

שוטרים בריטים עוצרים פעילים קומוניסטים בכרם התימנים

בדומה למדור זה, גם בשנות ה-80 פרסם "זו הדרך" מדור בשם "השבוע לפני 40 שנה". במדור התפרסמו ידיעות מתוך העיתון הקומוניסטי היומי "קול העם". במדור "לפני 40 שנה" שראה אור בגיליון "זו הדרך" מ-20 באוגוסט 1986, התפרסמה ידיעה בכותרת: "התעללות השוטרים הבריטים בתושבי כרם התימנים" שהועתקה מ"קול העם" מאוגוסט 1946, לאחר שהעיתון יצא מהמחתרת והחלה הפצתו בקיוסקים באישור השלטון הקולוניאלי הבריטי.

בתקופת המחתרת, פעל בכרם התימנים תא חשאי של המפלגה הקומוניסטית. אחת מבנות השכונה, שמחה צברי, אף הייתה מנהיגה במפלגה בשנות ה-30 וה-40. בן-ציון צארום, אחד מפעילי הסניף, תיאר באוגוסט 1946 מעל דפי "קול העם" את מעשיהם של השוטרים הבריטים שנכנסים לשכונה "כשהם מזוינים ברובים ובאלות ובאופן מאורגן מפירים את שלווה התושבים".

השוטרים נהגו לפקוד את השכונה בשעות אחה"צ, "ועוצרים כל עובר ושב ולאחר ששואלים אותו על מעשיו במקום, דוחפים אותו תוך הכאות באלותיהם ובקתות רוביהם". עוד כתב צארום: "במקרים רבים מתפרצים השוטרים לבתים בשעות קרוב לחצות ועורכים חיפוש על דעת עצמם". בכתבה תיאור של ההתפרצויות האלימות של שוטרים לבתיהם של חיים טביב ומשה דהרי. "סולקו השוטרים הבריטים מהשכונה!", תובע צארום בסיום הכתבה.





מפגינים בירושלים במוצ"ש האחרון: "הפסיקו את מלחמת השולל" (צילום: יונתן זינדל / פלאש 90)

ח"כ עודה בכפר סבא: די למלחמות

המלחמה", מחיר שמדינת ישראל, ההולכת והופכת מוחרמת, מבודדת, מצורעת ושנואה, לא מוכנה לשלם. והיכן, לכל הרוחות, המוסר שלנו, הערכיות, והמחויבות לאזרחים שהפקירה הממשלה לגורלם האיום? וכן, גם היכן מחויבותנו לשני מיליון תושבי עזה, על מאה אלף הרוגיהם?

פרופ' דוד הראל

נשיא האקדמיה הישראלית למדעים

מדבריו בכיכר חורב בחיפה, 29.6

הדחה לקידום ההפיכה

את הליך הדחתו של ח"כ איימן עודה יש לנתח מעבר לשערורייתיות של עילת ההדחה ההזויה והבזויה - התבטאותו של ח"כ עודה שהוא שמח על שחרור החטופים והאסירים, ושחייבים לשחרר את שני העמים מעול הכיבוש. את הליך ההדחה יש לראות בראש ובראשונה כצעד מפתח מרכזי בקידום ההפיכה המשטרית.

עבור מקדמי ההפיכה, הדחתו של עודה חשובה ומשמעותית בהרבה מביטול עילת הסבירות או מחקיקת חוק היועצמ"שים. הדחתו של ח"כ עודה היא שלב בדרך לפסילת הקול הפלסטיני בקרב אזרחי ישראל. היא אינן מעט הכוח הפוליטי (המדולל והמרוקן מתוכן בזכות כמעט כל המפלגות האחרות) שיש להם. מיד לאחר הדחתו יפנו מדיחיו לעיקר: פסילת המפלגות המייצגות את המיעוט הפלסטיני בישראל, ועל-ידי כך קיבוע שלטון הימין הקיצוני לשנות דור.

לפיכך, יש לראות את הליך ההדחתו של ח"כ עודה כמו שהוא: אבן דרך מרכזית במסלול לעיגון עליונות יהודית מלאה, רשמית, משפטית ופוליטית, בין הים לנהר. אומרים שלפיד מתלבט אם לתמוך בהדחתו של ח"כ עודה. אם יתמוך, זו לא תהיה הפעם הראשונה שלפיד ישתף פעולה עם ריסוק ערכים דמוקרטיים. הוא דווקא מעולה בזה. אני מזכיר שהוא לא ראה את הנוול גם כאשר הפך לאידיוט שימושי בידי ארגונים פשיסטיים כמו "אם תרצו" או "עד כאן" שניהלו מערכות הסתה ודה לגיטימציה נגד ארגוני זכויות אדם.

את איימן עודה צריך לשאת על כפיים. הוא דגם ודוגמא למנהיגות פלסטינית שכל יהודי ישראלי היה צריך לייחל לה. אולי זה מה שמפחיד אותם בו. "אותם" זה לא רק את הימין המשיחי והפשיסטי. "אותם" זה גם את המרכז האווילי.

עו"ד מיכאל ספרד

מתוך רשומה בפייסבוק, 29.6

אני רוצה להודות למפגינים במחאה השבועית בכפר סבא על שהזמינו אותי לנאום בהפגנה. התרגשתי כאשר ראיתי מפגינים הנושאים סיסמא גדולה ובה דברים שכתבתי ברשתות החברתיות: "צריך לשחרר אנשים מעול הכיבוש, כי כולנו נולדים חופשיים".

אני תומך בצדק ובאינטרס האמיתי של העם לחיות בשלום ללא כיבוש, בדמוקרטיה ובשוויון לכולם. אבל אי אפשר לנצח את הימין הקיצוני רק במילים. נחוץ מאבק נחוץ. במאבק זה, אני השותף שלכם ואתם השותפים שלי. נכון, יש הבדלים, יש אי-הסכמות, אבל רציתי שתדעו: אני שותף שלכם, כי עוד נפשי דרוור שואפת. אתם השותפים שלי, כי לא מכרתיה לעגל-פז. אני שותף שלכם, כי עוד אצמין גם באדם. היום זה אני - מחר זה אתם!

הם רוצים לטהר את הכנסת מערכים — ומהאופוזיציה כולה. כי אתם יודעים: היום זה אני, מחר זה יאיר גולן, ומחרתיים משהו אחר בשמאל או במרכז. חייבים להביא עסקה כוללת עכשיו, חייבים להחזיר את כל החטופים - חייבים לסיים את המלחמה בעזה. די למלחמות!

ח"כ איימן עודה

מתוך דבריו

בהפגנה שנערכה בכפר סבא, 29.6

מוסר זה גם

המחויבות לפלסטינים

צה"ל נמצא בעזה 21 חודשים, כאשר כבר לפני שנה וחצי אפשר היה להחזיר את כל החטופים "במחיר סיום המלחמה" — ביטוי שמשמשים בו גם מי שתומכים בהפסקת המלחמה. באיזה "מחיר" מדובר, ריבונו של עולם? נוצרים את הנשק, מסיימים את המלחמה הארוכה ביותר בתולדותינו, מפסיקים הרג והרעבה מאסיביים, מקבלים לידינו את החטופים החיים והמתים, ומחזירים לעם חבוט ומרוט את השקט, את השפיות היחסית, ואת המילואימניקים. איזה מחיר יש פה, לעזאזל? כמה חטופים מתו בשבי? כמה חטופים חיים חילצנו וכמה הוחזרו בעסקאות? וכמובן, כמה חיילים נהרגו "בתמרון"?

רוצים תזכורת? הנה: מתחילת החודש חילצנו גופות של שבעה ישראלים חטופים אבל נהרגו תשעה עשר חיילים. מאזן האימה. והשאלה החשובה מכל: האם יש אפילו חטוף אחד שחמאס החזיר לנו כתוצאה ישירה מה"תמרון"? אז מה ה"מחיר" המפחיד כל כך שמופיע בביטוי "מחיר סיום

שוק ההון חוגג במלחמה



שר האוצר וההתנחלויות סמוטריץ', יו"ר ההסתדרות בר-דוד מציגים את מתווה הפיצויים המביש לעובדים (צילום: אורן בן חקון / פלאש 90)

המחיר הכלכלי של המלחמה מוטל גם על כתפיו של משלם המיסים האמריקאי שלקח חלק במלחמה בין ישראל ואיראן. גורמים אמריקאיים רשמיים מעריכים, כי עלות המלחמה תגיע לעשרות מיליארדי דולרים. כל יום לחימה עלה לארה"ב בערך 700 מיליון דולר. אולם הם מוסיפים ואומרים כי העלות של הנזק בסחר הנפט העולמי הייתה עשויה להיות גדולה יותר. בשל כך, לכל אורכה של המלחמה נמנעו ישראל וארה"ב מפגיעה בשדות נפט באיראן ומצרי הורמוז לא נסגרו לשיט.

ומי משלם? העובדים!

במשך שנים ריפד משטר ההון הניאו-ליברלי הישראלי את החברות הגדולות ופיצה אותן על נזקי המלחמות השונות, אשר הפכו הזדמנות להתעשרות מהירה. העובדים וכלל האזרחים נותרים להתמודד לבד עם הנזקים הכלכליים של המלחמה, עם מדינה נעדרת-נוכחת המציעה להם מתווים מגוחכים שהם אפילו לא פלסטר על פצע. המתווה של בנק ישראל לדחיית תשלום הארנונה בשלושה חודשים לא מסייע לשוכרי הדירות, והמתווה שהוסכם בין האוצר להסתדרות בדבר זכאות לדמי אבטלה לעובדים שהוצאות לחל"ת בשל המלחמה אינו מפצה על הנזק הכלכלי. ח"כ עופר כסיף (חד"ש) וח"כ נעמה לזימי (הדמוקרטים) התבלטו במהלך המלחמה כחברי הכנסת היחידים שהעלו הצעות לפיצוי העובדים שנפגעו כלכלית מהמלחמה.

בכל תרחישי המלחמה, קריסה כלכלית רחבה של הציבור הישראלי לא הובאה בחשבון, לפחות לא ברצינות. הציבור ישרוד איכשהו אבל לא הודות לדברי הרהב שהממשלה מפזרת השכם וערב. בזמן שהממשלה וראשי הצבא שועטים קדימה למלחמה הבאה - הבורסות מאחוריהן. אך החטופים נמקים בשבי בעזה והנזק הכלכלי שסופג הציבור הישראלי והאיראני גדל. וזאת נוסף למספר הרב של ההרוגים והפצועים בשני הצדדים. בכל מלחמה צריך לשאול: מי מרוויח ממנה? התשובה היא: לא העובדים ולא האזרחים בישראל, באיראן ובעזה.

רוי רוזנברג

יומיים לאחר ההכרזה על הפסקת האש בין איראן לישראל, שלושת העיתונים הכלכליים הגדולים בישראל אופטימיים. הם משקפים את האופוריה בשוקי ההון בישראל – נכון לימים הראשונים של המלחמה וגם אחריהם. את הפרדוקס הכלכלי שהשתקף בתחילת המלחמה בעלויות מדדי הבורסה על אף שהמשק היה סגור במשך שניים עשר ימים, הסביר הפרשן הכלכלי סמי פרץ: "מלחמה עם איראן היא דבר יוצא דופן, אבל מלחמה באופן כללי אינה דבר זר למשק הישראלי". אוסיף ואומר כי הקונגלומרטים הכלכליים הגדולים בישראל – חברות הנשק, הבנקים, חברות הביטוח וחברות הפיננסים מרוויחות מן המלחמה, כפי שמשתקף מהעלויות בבורסה הישראלית.

העיתון "גלובס" חגג את "מכת הפתיחה" הישראלית בטהרן: "הניגוד בין עוצמת הבורסה בת"א לחוסר הכיוון בוול סטריט בלט בשבוע האחרון במיוחד. בניגוד לתחזיות השחורות על כך שמלחמה עם איראן תוביל לנפילות בבורסה המקומית, המשקיעים בת"א, בהובלת הגופים המוסדיים והמשקיעים הזרים, 'הצביעו ברגליים' וסימנו ניצחון ישראלי משמעותי על איראן". ב"כלכליסט" דיווחו על משקיעים זרים שהצטרפו למשקיעים מוסדיים (הבנקים וחברות הביטוח) והחלו לקנות מניות ישראליות לאחר פתיחת הלחימה. לפי חוקרים מהספקטרום הכלכלי-ימני, תנועות במשק הן סימן או קריאת דרך, עליות וירידות כלכליות כאחד, הרווח הכלכלי הפוטנציאלי מהמלחמה מילא תפקיד בחגיגות בבורסה.

מהדיווח ב"כלכליסט" נראה כי חברות הביטוח לא יינקו. "המעורבות הישירה של המדינה בנשיאת הסיכונים, בעיקר בכיסוי נזקי רכוש באמצעות קרן הפיצויים של רשות המסים, מסירה מחברות הביטוח חשיפות ישירות למלחמה באיראן". עוד נכתב: "העלויות מעידות על ביטחון בניצחונה של ישראל על איראן, או לכל הפחות במימוש פוטנציאל הלחימה לכדי הסכם מספק. החברות שזינקו והעלו את מדד תל אביב 35 הן חברות פיננסיות (בנקים וחברות ביטוח), חברות טכנולוגיה, חברות אנרגיה, נדל"ן ומסחר".

סיום המלחמה עם איראן הוביל לעלייה חדה של 5.5% בבורסה בתל אביב. הדולר נחלש מול השקל ונסחר ב-3.4 שקל. בעיתונים הכלכליים ציינו כי התקווה שהפסקת האש הזמנית תהפוך הפסקת אש קבועה השפיעה על השווקים הפיננסיים. האופוריה חלחלה מהציבור לשוק הפיננסי.

העלות של המלחמה עוד לא ברורה

לפי הערכות ראשוניות, העלות של הפעלת מערכות הגנה אווירית בזמן המתקפה האיראנית באפריל בשנה שעברה הייתה בין 4 ל-5 מיליארדי שקלים. קשה לאמוד כעת את העלות הכלכלית הכוללת של המלחמה הנוכחית, אולם היא עלולה להגיע למאות מיליארדי שקלים. זאת בשל גידול צפוי נוסף בתקציב הביטחון המנופחים ובשל גידול בגירעון, שעלותם תגיע כמובן לפתחם של האזרחים בישראל. כבר כיום חולש תקציב הביטחון על שישית מהתקציב הכללי של מדינת ישראל. יש לאן לשאוף: אולי בעתיד יבלע תקציב הביטחון מחצית מתקציב מדינת ישראל.

המרקסיזם האיראני ואתגריו המרכזיים

האימפריאליסטית האמריקאית באזור. בראשית שנות שישים ובלחץ אמריקאי, ביצע השאה את "המהפכה הלבנה" שכללה רפורמה קרקעית וצעדי תיעוש. בתקופה זו מתח דור חדש של מרקסיסטים איראנים ביקורת על גישת ההתקדמות ההדרגתית לעבר הסוציאליזם של מפלגת טודה. צמח דור חדש של מרקסיסטים שהתרחקו מטודה והקימו ארגונים, תנועות גרילה וקבוצות לימוד עצמאיים. מקור השראה נוסף עבורם היה המאבק הלאומי הפלסטיני. מרקסיסטים איראנים הביעו תמיכה במאבק השחרור המזוין.

בהשראת המרקסיזם של העולם השלישי ובעיקר של תאוריית התלות, התאפיינה תקופה זו בנטייה לראות בסתירה בין האימפריאליזם לעמים המדוכאים את הסתירה המרכזית במזרח התיכון. נטייה זו הובילה לתמיכה במאבק מזוין נגד המונרכיה ושאפה להקמת רפובליקה עממית שתסלול את הדרך לסוציאליזם. הארגונים שדגלו בגישה זו תרמו תרומה חשובה למהפכת 1979.

תחת הרפובליקה האיסלאמית

מיד בעקבות המהפכה של 1979, קיים השמאל המרקסיסטי דיון בשאלה האם הרפובליקה האסלאמית מייצגת בורגנות לאומית ואנטי-אימפריאליסטית שיש לתמוך בה תמיכה ביקורתית, או שזו משטר ריאקציונרי שהוא מכשול לסוציאליזם. בשלב זה עלתה חשיבותה של השאלה הלאומית בעיני המרקסיסטים האיראנים, וזאת לאור מרידות לאומיות שהובילו ארגוני שמאל בתקופה שלאחר המהפכה באזורים שונים במדינה. לדברי נ', בתקופה זו ביצעו המרקסיסטים האיראנים שגיאות קשות שגרמו בסופו של דבר לקריסת השמאל האיראני. הטעות הקשה ביותר, לדבריו, הייתה אימוץ תאוריית התלות עד כדי עיוורון לניגודים הפנימיים בחברה האיראנית. כישלון רעיוני זה דחף רבים מהמרקסיסטים באיראן לאימוץ אסטרטגיה פוליטית שגויה.

לפי נ', התקופה הרביעית בתולדות המרקסיזם האיראני, לאחר פירוקן של המפלגות בראשית שנות השמונים, מתאפיינת בגלות של אלה שהיו חלק מהשמאל המרקסיסטי המאורגן ומעבר של המרקסיזם האיראני בעיקר למסגרות אנליטיות ואקדמיות. במסגרות אלה הכו המרקסיסטים האיראנים על חטא התמקדותם בסתירות החיצוניות ובמאבק באימפריאליזם, שמנעו מהם לתפוס את השלטון בעקבות המהפכה. בשלב זה עבר הדיון לעסוק בעיקר בסתירות הפנימיות בחברה האיראנית ובניתוח המשטר התיאוקרטי.

שינוי פוליטי מסתמן בשנים האחרונות בעקבות שני אירועים משמעותיים: מחאות החגי'אב, בהן הייתה הסיסמא המרכזית "ג'ין, ג'אן, אזאדי" (איש, חיים, חירות) סיסמא כורדית; והמלחמה ורצח העם בעזה, שהחזירו לדיון גם את שאלת האימפריאליזם והסוגיה הפלסטינית במזרח התיכון.

אחת השאלות המרכזיות כיום בשמאל האיראני היא איך לתמוך בפלסטין בלי לתמוך במשטר. שאלות דומות עולות גם ביחס לחמאס ולתפקיד אותו הוא ממלא.

בסיכום, אמר נ', המרקסיזם האיראני צריך להתבסס מחדש על התפיסה היסודית לפיה אין תנועה מהפכנית בלי תיאוריה מהפכנית. על המרקסיסטים האיראנים להתגבר על אחת הבעיות שאפיינו את המרקסיזם במזרח התיכון, באיראן ובארצות נוספות – הפרגמנטציה וההפרדה השיטתית מהמאבקים המתנהלים באזור.

אדם אלי

יומיים לפני שפתחה ישראל במתקפה על איראן, אירח סניף תל אביב של מק"י מפגש בנושא המרקסיזם האיראני. זאת במסגרת סדרת ההרצאות בנושא מרקסיזם במזרח התיכון. המפגש, שנערך באופן מקוון, כלל הרצאה מפי נ', מרקסיסט איראני גולה, שביקש כי שמו לא יפורסם.

ההרצאה נפתחה בהערות מבוא: אחד המאפיינים המרכזיים של התנועה המרקסיסטית בכללותה הוא היכולת ללמוד מכישלונות ולראות אותם כנסיגות במסגרת מאבק ארוך. זה מצריך פיתוח תיאורטי ואסטרטגי שיאפשר התארגנות מחדש ויכולת לנצל את הרגע המהפכני לכשיגיע. למרקסיזם כתיאוריה, ציין נ', כמה יסודות חשובים. אחד מהם הוא האופק המהפכני, השואף להגיע אל מעבר לקפיטליזם.

לפיכך, ניתוח מרקסיסטי של מלחמות צריך לכלול אותו אופק מהפכני. כמה מהשיגיה הגדולים של התנועה הקומוניסטית העולמית הושגו על רקע מלחמות רצחניות שצמחו לא אחת ממשברים. המלחמות הן מעין אסטרטגיית ניהול משברים של הקפיטליזם. לפיכך, מלחמה יכולה להיות הזדמנות לתנועה קומוניסטית או איום קיומי עליה.

את המרקסיזם האיראני יש לבחון בשילוב של ציפייה לעתיד. לדברי נ', בחלוקה גסה, היו במרקסיזם האיראני ארבעה שלבים היסטוריים עיקריים: ממהפכת אוקטובר 1917 ועד סיום מלחמת העולם השנייה; מסוף מלחמת העולם השנייה ועד להפיכה ולהדחת מוסאדק ב-1953; משנות ה-60 ועד למהפכת 1979; ומראשית שנות ה-80 ועד ימינו.

מהפכנים איראנים בתנועה הבולשביקית

לאחר מהפכת אוקטובר, הייתה התנועה המרקסיסטית האיראנית חלק אורגני מהמהפכה. חלקים מאיראן היו בשעתו בשליטת האימפריאליזם הרוסי, ומרקסיסטים איראנים השתלבו בתנועה הבולשביקית בקווקז ובחלקים המרכז-אסייתיים של האימפריה הרוסית. סביב שדות הנפט של באקו צמחו המנהיגים הפוליטיים והאינטלקטואלים הראשונים של התנועה המרקסיסטית האיראנית, שרובם היו פועלים.

בשלב זה העסיקו את המרקסיסטים האיראניים שתי שאלות יסודיות: האחת – שאלת הבריתות עם הבורגנות הלאומית. בעוד שהאופק נותר מהפכני, השאלה הייתה איזו מהפכה נחוצה באיראן למען ההתקדמות לסוציאליזם: לאומית או חברתית. שאלה מרכזית שנייה, בחסותה נכנסה במידה רבה הפוליטיקה המרקסיסטית לאיראן, היא השאלה הלאומית. הדבר בא לידי ביטוי בין היתר בהקמתן של רפובליקות קצרות ימים של מיעוטים לאומיים כמו רפובליקות גילאן ואזרבייג'ן, ששאפו להתקרב לברית המועצות או אף להתאחד עמה.

התקופה השנייה התחילה במעין פשרה בין המעצמות בראשית המלחמה הקרה, במסגרתה הוציאה ברית המועצות את כוחותיה מאזרבייג'ן ומהאבאד, וכוחות השאה שבו והשתלטו עליהן. ההתפתחות החשובה ביותר בתקופה זו ועד להפיכה ב-1953 הייתה צמיחתה של מפלגת המונים פרו-סובייטית – מפלגת טודה שזכתה בתמיכה רבה בקרב הפועלים, ואף אצל חלקים מהפקידות ומהבורגנות הזעירה. הייתה זו פעם ראשונה בה מפלגה מרקסיסטית התארגנה באופן משמעותי ברמה הארצית והשיגה תמיכה רחבה באיראן. המפלגה קידמה גישה של התקדמות הדרגתית לעבר סוציאליזם באמצעות חזית חברתית ופוליטית רחבה.

לאחר ההפיכה הצבאית ב-1953 והדיכוי האנטי-קומוניסטי בעקבותיה, מילאה איראן מקום מרכזי במדיניות

ריאיון עם ההיסטוריון ד"ר אלי קוק

טראמפ מקדם חזון סעודי במזרח התיכון

מה החזון של טראמפ למזרח התיכון?

טראמפ רואה את המזרח התיכון דרך העיניים של שליטי המפרציות וסעודיה. אלה החברים הכי טובים שלו והשליטים שהוא הכי מעריך במזרח התיכון. אלה גם השליטים שתורמים הכי הרבה לעסקים הפרטיים שלו וגם בהשקעות בכלכלה האמריקאית. החזון של טראמפ למזרח התיכון הוא חזון סעודי, וגם הניסיון שלו להגיע להסכם עם איראן חופף לאינטרסים של סעודיה. זו גם הסיבה לקידום הנורמליזציה בין ישראל לסעודיה. מעבר לפוליטיקה המקומית, יש לטראמפ אינטרסים במאבק מול סין על נפט ועל נתיבי סחר במזרח התיכון.

האם ייתכן שטראמפ יכריח את ישראל לסיים את המלחמה בעזה?

כן, חד-משמעית. כבר ראינו שטראמפ לחץ על ישראל לסיים, אבל ברגע האמת לא לחץ מספיק. טראמפ הבטיח לכולם שהוא יסיים את כל המלחמות. אני לא חושב שאכפת לו בכלל מהחיים של אנשים בעזה, אבל המשך המלחמה והתמונות המחרידות שיוצאות מהרצועה גורמים לו להיראות רע. אני חושב שטראמפ רוצה לסיים את המלחמה, אבל השאלה היא אם יהיה מוכן להפעיל את הכוח הנדרש על ביבי. זו שאלת מיליון הדולר.

באופן כללי, טראמפ מעוניין בסיום המלחמה ובקידום נורמליזציה עם סעודיה. אם זה אומר שצריך לשלם מס שפתיים למדינה פלסטינית עתידית, לטראמפ לא תהיה בעיה עם זה – לא כי הוא חושב שזה הדבר הנכון לעשות או מאמין שלפלסטינים מגיעה מדינה, אלא פשוט כי הסעודים רוצים שקט תעשייתי. זה לא אומר שהוא יתחור בפועל להקמת מדינה פלסטינית, הוא בקושי רואה את הפלסטינים כבני אדם.

בשבוע שעבר ניצח זוהראן מחדאני בפריימריז למועמדות המפלגה הדמוקרטית לראשות עיריית ניו יורק. מה אפשר ללמוד מכך?

המפלגה הדמוקרטית נמצאת בצומת דרכים. עליה להחליט אם היא רוצה להמשיך להיות אותו "שמאל-מרכז" ניאו-ליברלי שהציבור האמריקאי כבר לא מעוניין בו, או אם היא מוכנה להבין שצריך להתמקד בנושאים כלכליים ומעמדיים ובבעיות של הקפיטליזם האמריקאי. במובן זה הניצחון של ממדאני נותן רוח גבית לאסכולה של ברני סנדרס ואחרים במפלגה הדמוקרטית. אלה סבורים שכדי לחזור לשלטון צריך לדבר לא על עניינים תרבותיים או ליברליים, אלא לדבר בגובה העיניים על מחירי הדיוור, המזון והתחבורה הציבורית – ורק כך אפשר לנצח.

אלה לא סתם עוד בחירות, וניו יורק לא סתם עוד עיר. ממדאני מייצג חוסר שביעות רצון בארה"ב מהמסד של המפלגה הדמוקרטית. אך האגף הניאו-ליברלי של המפלגה, שנמצא בכיס של האנשים העשירים ביותר בעולם, לא מתכוון לאפשר לאגף השמאלי להכתיב את הקו הפוליטי. לכן זו התחלה של מאבק, ועוד נראה מי ייצא וידו על העליונה.

אסף טלגם

המשך הריאיון בעמוד 10

"טראמפ רואה את המזרח התיכון בעיניים של שליטי המפרציות וסעודיה. אלה החברים הכי טובים שלו והשליטים שהוא הכי מעריך" – כך אמר השבוע ד"ר אלי קוק מאוניברסיטת חיפה בשיחה עם "זו הדרך". בריאיון ניתח קוק – היסטוריון של הקפיטליזם – את מטרות המתקפה על איראן במסגרת מדיניותו האזורית של טראמפ ואת ענייני השעה בפוליטיקה האמריקאית.

מבחינת ארצות-הברית, מה הייתה מטרת המתקפה על איראן?

כדי להבין זאת אנחנו צריכים לחזור לרגע המכונן: הפרישה של דונלד טראמפ מהסכם הגרעין עם איראן בשנת 2018. זה המפתח להבנת מדיניותו של טראמפ מול איראן. זה כמובן נושא שאיש אינו מדבר עליו בישראל, כי הישראלים שמחו, ברובם, על פרישת ארה"ב מההסכם.

היום זה כבר ברור: ההסכם לא היה מושלם אבל הוא עבד. האיראנים לא העשירו אורניום מעל 3.5% שנקבעו בהסכם ולפקחים הייתה גישה למתקני הגרעין. ברגע שטראמפ הפר את ההסכם – מסיבות פרסונליות לגמרי: בגלל שזה היה ההסכם של אובמה וטראמפ לא רצה שאובמה יקבל קרדיט – החלו האיראנים להעשיר אורניום באחוזים גבוהים.

בסופו של דבר, טראמפ קיווה שיוכל להחזיר את האיראנים לשולחן המשא ומתן. לדעתי הסיכוי היה די קלוש, כי בפרישתו מההסכם טראמפ העביר לאיראנים מסר שאין טעם לעשות הסכמים עם ארה"ב, משום שהיא לא עומדת בהם. בשלב מסוים הבין טראמפ שהאיראנים לא חוזרים לשולחן המשא ומתן. טראמפ שוחח עם ידידו ביבי, ששכנע אותו שמה שיעזור להחזיר את האיראנים למו"מ הוא הפעלת כוח צבאי. לכן אישר טראמפ את המתקפה הישראלית. לדעתי, הוא לא ידע בשלב הזה שארה"ב תצטרף. אחרי שטראמפ ראה עד כמה האיראנים חלשים מבחינה צבאית ועד כמה ישראל מצליחה לשלוט במרחב האווירי, הוא רצה לזכות בקרדיט והחליט להצטרף למתקפה. אבל טראמפ רצה "זבנג וגמרנו".

קיים פער גדול בשיח בין ישראל לארה"ב: הישראלים מדברים על החלפת המשטר באיראן, אבל בארה"ב איש לא דיבר על זה – לא ימין ולא שמאל. איש בארה"ב כיום לא רוצה להיכנס למלחמה במזרח התיכון שימותו בה חיילים אמריקאים ושתעלה הרבה מאוד כסף. האמריקאים כבר הפיקו את הלקחים מהמלחמות הכושלות בעיראק ובאפגניסטן.

מדוע מיהר טראמפ לכפות הפסקת אש בין ישראל לאיראן?

אני סבור שבסופו של דבר גם ישראל וגם איראן רצו בהפסקת אש. טראמפ, מצדו, פחד שאם חילופי המהלומות יימשכו עלולה ארה"ב להיגרר למלחמה ארוכה שתפגע בכלכלה העולמית, לרבות סגירה של מיצרי הורמוז ומתקפות נוספות על הבסיסים האמריקאיים בקאטר, בבחריין ובעיראק. אני מעריך שהדיל שטראמפ סגר עם נתניהו היה – הפצצת המתקן בפורדו בתמורה לסיום המלחמה. לכן הוא היה כל כך עצבני על נתניהו בבוקר למחרת, כשנראה היה שביבי מנסה להפר את ההסכם.



רחוב אבן גבירול בתל-אביב, 1961: עובר אורח צועד במדרכה ליד שרידי הכפר הערבי סומייל וברקע הוועד הפועל של ההסתדרות (צילום: כריס מרקר)

בעקבות התערוכה "הצילומים האבודים מישראל" גיליון 'תקריב' מוקדש לכריס מרקר

המהפכה; ו"חודש מאי הנאה" (1962, 165 דקות) שביים מרקר בשיתוף עם הצלם פייר לוס ובו ראיונות עם תושבי פריס על פוליטיקה ומאבקים חברתיים. הראיונות צולמו בחודש מאי "החודש הראשון השליו לאחר שבע שנות מלחמה". המלחמה היא מלחמת השחרור העקובה מדם של החזית לשחרור לאומי במושבה הצרפתית לשעבר אלג'יריה.

אפרים דויד



שבוע עיר / בעריכת לריסה מילר

אתנחתא / יעל רן

ובאנו האחת אל האחר,
אחרי שגמנו מרחקים,
אחרי שפגענו מלאכת גופים
והיינו שוב בתוליים, מרקנים לתוף עצמנו.

ובאנו האחת אל האחר,
והצוף היה גדול מהשעה.
והיינו קמטים בסדין ורחשי שמיכה,
שיר קטן בין נהימות תנועה.

ובאנו האחת אל האחר,
מפוח הזמן, ללא מלים
במגע תכוף וחם,
בפריכות ימים.

פאדס וחוה
או שורדים אחרונים
בראשית גלוי פחדרי תדרים.

והאינטימיות היתה
קריאה דמומה של תחנה
בין פסוקי גופי - לפסוקי גופך.

התערוכה "הצילומים האבודים מישראל" של הקולנוען התיעודי הצרפתי הנודע כריס מרקר, שבה נפתחה במוזיאון ישראל. זאת, לאחר כשבועיים של הפסקה בעקבות המלחמה שישראל ניהל נגד איראן. בתקווה שהפסקת האש תימשך, ניתן יהיה לבקר בתערוכה עד 14 באוקטובר.

אחד מאוצרי התערוכה, שוקה גלוטמן, הסביר בריאיון שפורסם בעיתון "הארץ" בחודש אפריל האחרון: שלקראת צילום הסרט "צד שלישי למטבע" שביים מרקר בישראל ב-1960 ומוקרן בתערוכה, צילם הבמאי מאות תמונות בסיוורם ברחבי הארץ, מהגליל העליון ועד אילת. בסרט בולטת הימנעותו של הבמאי מטון דידקטי ומגויס ובבחירה באותנטיות "בגובה העיניים". זאת, בניגוד להפקות הישראליות באותן השנים.

כמו כן מופנה בתערוכה זרקור אל קולנוענים ישראלים שהושפעו ממנו - דוד פרלוב ופרופ' דן גבע. האחרון ביים את "צד רביעי למטבע" (2006) - מחווה לסרטו של מרקר "צד שלישי", אך בגרסה מעודכנת ונשכנית יותר.

הבימאי גבע גם ערך את גיליון "תקריב" האחרון, מס' 29, קיץ 2025. "תקריב" הוא כתב עת מקוון העוסק בקולנוע תיעודי ובייחוד בזה הישראלי. הגיליון מוקדש למרקר. קדם לו גיליון על "דוקו ומלחמה" בעריכת ד"ר רוני דורות.

בגיליון האחרון שורה ארוכה של מאמרים ובמרכזם מרקר ויצירותיו: "המצאת כריס מרקר" מאת קתריין לאפטון; "בארץ המובטחת: אורח לרגע מהעתיד שעבר" מאת יהושע (שוקה) גלוטמן - הלכות מקטלוג התערוכה; הטקסט של "צד שלישי למטבע" בתרגומו של עמוס קינן; הטקסט של "צד רביעי למטבע"; ריאיון עם מרקר שפורסם בעיתון הצרפתי "ליברסיון" לפני מותו ב-2003; "ההמצאה של כריס מרקר" מאת מתן טל ועוד רבים.

כמו כן, כולל הגיליון גם את הפילמוגרפיה המלאה והענפה של מרקר שתרגמה וערכה אסתר דותן. בפילמוגרפיה בולטים שלושה מסרטי המוקדמים של מרקר שזכו בהצלחה גדולה: הסרט הקצר "יום ראשון בפקין" (1956), סיור בבירת סין לאחר מהפכת מאו; "קובה סיי" ("קובה, כן"), סרט של כשעה שצולם באי הסוציאליסטי ב-1961, שנה לאחר ניצחון

227 עיתונאים נהרגו בעזה

הנמרץ מלאים. אין מיטות פנויות במיון ואין לנו חומרי הרדמה". הוא הוסיף: "בתוך שעה אחת בלבד קלט בית החולים למעלה מ-100 פצועים".

המשך מעמוד 8 - ריאיון עם ד"ר אלי קוק

חזון טראמפ למזה"ת

האם הממסד הדמוקרטי עלול להכשיל את ממדאני?

ממדאני ניצח בפריימריז והוא עכשיו המועמד הרשמי של המפלגה הדמוקרטית. רבים במפלגה, שלא בהכרח רצו שינצח, כבר הצהירו על תמיכתם בו. הסנאטור צ'אק שומר מניו יורק, ביל קלינטון ואחרים כבר הודיעו כי הם תומכים בו. לדעתי, ממדאני יהיה ראש העיר הבא של ניו יורק. אבל בהחלט קיימת אפשרות שבעלי ההון הדמוקרטיים ישימו הרבה כסף על מועמד עצמאי כדי לעצור אותו. אני לא צופה שהם יצליחו, אבל הם בהחלט ינסו.

אסף טלגם

שותפות השלום

שיירה למען סיום המלחמה

שיירת מכוניות מצפון הארץ לגבול עזה

פרטים נוספים - ברשתות החברתיות של שותפות השלום

יום שבת 5.7 | 14:30-9:00

מק"י תל-אביב

מרקסיזם בטורקיה

הרצאה של אסף טלגם

יום רביעי 9.7 | 20:00 | אחד העם 70

אזכרה לפעיל השלום

ד"ר יוסי אמיתי ז"ל

תקיים ביום רביעי 9.7 בשעה 18:00 בבית

העלמין של קיבוצו גבולות

לפחות 20 נהרגו בשלישי (1.7) בבוקר ומספר בלתי ידוע של אזרחים נפצעו בהפצצות אינטנסיביות של כוחות הכיבוש על אזורים שונים ברצועת עזה, כך לפי דיווחים רפואיים. על פי הדיווחים, שבעה מההרוגים נורו למוות בידי כוחות הכיבוש בעת שהמתינו בתור לקבלת סיוע הומניטרי באזור מרכז הרצועה.

מבית החולים שיפא נמסר בשני (30.6), כי 34 נהרגו בתקיפה של צה"ל באזור נמל העיר עזה, ובהם נשים וילדים. כלי תקשורת פלסטיניים דיווחו כי חיל הים הוא שתקף וכיוון לאזור שבו לא דרש הצבא מן התושבים להתפנות. עוד דווח כי יעד התקיפה היה בית קפה בנמל. על פי סוכנות הידיעות הצרפתית, בבית הקפה שהופצץ, אשר סיפק שירותי אינטרנט לתושבים, שהו עשרות אנשים. עם ההרוגים נמנה העיתונאי אסמאעיל אבו חטב, ובין הפצועים הייתה העיתונאית ביאן אבו סולטאן. על פי סוכנות הידיעות הפלסטינית וואפא, מותו של אבו חטב מעלה את מספר ההרוגים בקרב הקהילה העיתונאית מאז תחילת המלחמה ברצועה, לפני 21 חודשים, ל-227 עיתונאים ועיתונאיות.

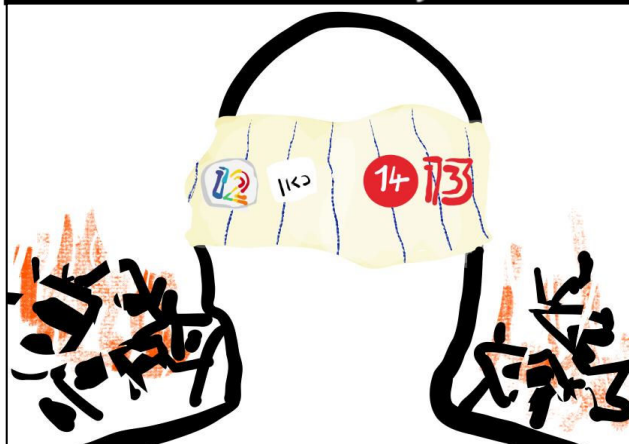
מנהל בית החולים שיפא, ד"ר מוחמד אבו סלמייה, אמר לרשת אל-ג'זירה כי "המצב בבית החולים קטסטרופלי". הוא הוסיף: "הגופות הובאו כשהן שרופות. החדרים בטיפול

זו הדרך

ישיבת מערכת פתוחה

יום שני 14.7 | 20:00 | אחד העם 70, ת"א

השבוע לפי איתי בנימיני



זו הדרך ברשתות החברתיות



zoha.org.il

וואטסאפ



טוויטר



פייסבוק



אינסטגרם



טלגרם

